

PARTER

Sökande

Stockholm Exergi Aktiebolag, 556016-9095
115 77 Stockholm

Ombud: Advokat Mats Björk
Alrutz' Advokatbyrå AB
Kungsgatan 42
111 35 Stockholm

SAKEN

Återkallelse av tillstånd enligt miljöbalken avseende anläggning för rötning av organiskt avfall och uppgradering av biogas till fordonsgas

Anläggnings ID i miljöboken: 35896
Koordinater (SWEREF99): N 6611339 E 661479

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen återkallar det tillstånd som lämnats Stockholm Exergi Aktiebolag i dom den 11 april 2018, såvitt avser rötning av organiskt avfall och uppgradering av biogas till fordonsgas.

Bygg- och miljönämndens yrkande om ytterligare villkor ska föreskrivas ogillas.

BAKGRUND

I dom den 11 april 2018 i mål M 5205-16 lämnade mark- och miljödomstolen Stockholm Exergi Aktiebolag tillstånd att uppföra och driva en anläggning för högst 220 000 ton avfall per år, sortering av hushållsavfall respektive avfall av samma slag som hushållsavfall från verksamheter, rötning av organiskt avfall samt uppgradering av biogas till fordonsgas motsvarande tillverkning av högst 13,5 Nm³ fordonsgas per år.

Stockholms Exergi Aktiebolag har nu beslutat att inte uppföra den del av anläggningen som avser rötning av organiskt avfall samt uppgradering av biogas till fordonsgas. Organiskt avfall som tas emot vid anläggningen kommer istället att skickas vidare i slutna containrar till annan anläggning för rötning och produktion av biogas.

YRKANDE M.M.

Stockholms Exergi Aktiebolag har yrkat att mark- och miljödomstolen ska återkalla det tillstånd som meddelats i dom den 11 april 2018, såvitt avser rötning av organiskt avfall och uppgradering av biogas till fordonsgas.

Länsstyrelsen i Stockholms län har tillstyrkt den ansökta återkallelsen.

Bygg- och miljönämnden i Sigtuna kommun har ingen erinran mot att tillståndet återkallas i ansökt del.

ANSÖKAN

Denna ansökan avser återkallelse av tillståndet i 2018 års dom såvitt avser anläggningen för rötning av organiskt avfall och uppgradering av biogas till fordonsgas.

Den omständigheten att anläggningen för rötning av organiskt avfall och uppgradering av biogas till fordonsgas inte kommer till utförande innebär inte någon förändring av anläggningen för mottagning av avfall eller anläggningen för

sortering av hushållsavfall respektive avfall av samma slag som hushållsavfall från verksamheter. Inte heller påverkas emissionerna från de senare anläggningarna.

Av de villkor som föreskrivits i 2018 års dom avser villkor 1-9 samtliga tillståndsgivna anläggningar, medan villkor 10 avser endast anläggningen för rötning av organiskt avfall och uppgraderingen av biogas till fordonsgas. Villkor 1-9 behöver inte ändras med anledning av återkallelsen. Villkor 10 upphör att gälla genom återkallelsen.

INKOMNA YTTRANDEN

Länsstyrelsen i Stockholms län

Då Stockholm Exergi Aktiebolag har beslutat att inte uppföra den del av anläggningen som avser rötning av organiskt avfall och uppgradering av biogas till fordonsgas bör tillståndet anpassas efter det.

Bygg- och miljönämnden i Sigtuna kommun

Yrkanden

Bygg- och miljönämnden yrkar att mark- och miljödomstolen fastställer följande villkor för lagring av organiskt avfall, som även fortsatt kommer tas emot och omlastas för transport till andra behandlingsanläggningar:

- a) Organiskt avfall ska hanteras och lagras så att spill och läckage inte kan påverka mark och vatten (dagvatten, grundvatten, vattendrag eller spillvatten).
- b) Omlastning av organiskt avfall ska i första hand ske inomhus, när detta ej är möjligt kan andra alternativ användas förutsatt att det används tillräckliga försiktighetsmått för att förhindra olägenheter av förekomst av råttor, fåglar eller andra skadedjur.

Sammanfattning

Nämnden har inget emot att aktuellt miljötillstånd delvis återkallas och på så sätt anpassas till den verksamhet som faktiskt finns och bedrivs av Stockholm Exergi materialåtervinning AB (dotterbolag till Stockholm Exergi AB). Nämnden föreslår

dock att nämnden yrkar på att tillståndet kompletteras med villkor då omlastning samt lagring inför borttransport av organiskt avfall (matavfall) inte finns med i den ursprungliga ansökan om miljötillstånd.

Bedömning

Nämnden har inga synpunkter på att den tillståndsgivna del av verksamheten som omfattar biogasproduktion genom rötning av organiskt avfall från hushåll och uppgradering av biogasen till fordonsgas inte tillkommer som planerat. Det finns inget som tvingar företag att uppföra och sätta igång hela den verksamhet som företaget sökt och fått tillstånd för. En utebliven rötning av organiskt avfall och lagring av stora mängder biogas på fastigheten gör att den tidigare befarade risken för luktstörningar på längre avstånd, som exempelvis över Märsta bedöms helt utebli.

Den del av verksamheten som utgörs av sortering av avfall finns redan och är i drift sedan 21 september 2020 då det berörda tillståndet togs i anspråk. Det är därmed viktigt att de delar av tillståndet som inte berör de uteblivna verksamhetsdelarna kvarstår. Den befintliga och pågående sorteringsverksamheten påverkas på så sätt att det delflöde som utgör organiskt avfall, antingen från början källsorterat eller i anläggningen utsorterat, inte behandlas vidare på platsen. Det omlastas och lagras en kortare tid före borttransport till annan anläggning med möjlighet till rötning. Detta finns inte beskrivet och bedömt i den tillståndsprocess som föregick tillståndet, eftersom det inte var tänkt så från början. I tillståndet behöver det därför finnas försiktighetsåtgärder och villkor som tillräckligt begränsar miljöpåverkan och störningar som kan uppkomma p.g.a. detta tillkommande moment.

Tillsynsmyndigheten har enligt miljötillståndet bemyndigande att vid behov föreskriva villkor om åtgärder mot olägenheter i omgivningen på grund av damning samt begränsning av lukt från anläggningen. Risken för annan påverkan på miljön och störningar för allmänhet och närboende, kan regleras genom att domstolen föreskriver villkor kring omlastning och lagring av organiskt avfall.

BEMÖTANDE

Bygg- och miljönämnden har yrkat på villkor. Stockholm Exergi Aktiebolag har yrkat återkallelse av del av ett tillstånd enligt 24 kap. miljöbalken. Det finns inte någon bestämmelse i detta kapitel eller i miljöbalken i övrigt som medger omprövning av villkor för den del av tillståndet som inte omfattas av återkallelsen. En sådan bestämmelse finns avseende ändringstillstånd i 24 kap. 8 § 1 p. miljöbalken. Enligt denna bestämmelse får tillståndsmyndigheten vid prövning av ändringstillstånd ändra villkor som föreskrivits tidigare för delar av verksamheten som inte berörs av ändringen, under förutsättning att de tidigare villkoren har ett samband med ändringen. Därav kan den slutsatsen dras att det krävs en särskild omprövningsbestämmelse för att tillståndsmyndigheten vid en prövning av en ansökan om återkallelse av del av tillstånd ska kunna ändra villkor eller föreskriva nya villkor avseende den del av tillståndet som inte berörs av ansökan. Någon sådan bestämmelse finns inte. Miljönämndens yrkande bör därför avvisas.

Om bygg- och miljönämnden anser att det finns behov av nya villkor för det återstående tillståndet, bör de istället initiera en omprövning med stöd av 24 kap. 4 § miljöbalken.

I andra hand, för det fall mark- och miljödomstolen skulle finna att bygg- och miljönämnden yrkande ändå bör tas upp till prövning, gör bolaget gällande följande.

Enligt den tekniska beskrivningen till tillståndsansökan den 31 augusti 2016 (s. 29) sker all hantering av organiskt avfall slutet. Inkommande organiskt avfall (källsorterat eller blandat med annat avfall) levereras till anläggningen i slutna containrar. Mottagningshallen är försedd med portar som stängs före tömningen av avfallet. Utsorterat organiskt avfall fylls i containrar som stängs innan de lämnar mottagningshallen. Allt processavloppsvatten återcirkuleras i anläggningen.

Bolaget är bundet vid uppgifterna i den tekniska beskrivningen genom det allmänna villkoret (villkor 1 i domen den 11 april 2018). Frågan om skyddsåtgärder för att undvika påverkan på mark- och vatten är således tillräckligt reglerad, och ett nytt

villkor av det slag som bygg- och miljönämnden yrkat (villkor 2 a) är inte motiverat.

Enligt den tekniska beskrivningen till 2016 års tillståndsansökan skulle slutna containrar med utsorterat organiskt avfall transporteras till ett mellanlager i avvaktan på rötningen. Utan rötningen (och den efterföljande produktionen av fordonsgas) transporteras det utsorterade organiska avfallet istället bort till en extern röttningsanläggning, alltså i slutna containrar. Containrarna lastas därvid på ett fordon. För att minimera antalet transporter, vilket är av vikt inte minst från miljösynpunkt, lastas tre containrar per fordon, vilket innebär att 1-2 containrar kan behöva stå utanför mottagningshallen, som längst över natten. I hallen finns inte tillräckligt med utrymme. Det rör sig således inte om någon lagring i egentlig mening utan snarare om ett moment i lastningen.

Risken för olägenheter med nuvarande förfarande (uppställningen av containrar utomhus i avvaktan på lastning) bedöms som mycket liten med hänsyn till den korta tid som uppställningen sker och den omständigheten att containrarna är slutna. Bolaget har inte fått något klagomål avseende skadedjur sedan anläggningen togs i drift. Nyttan av det bygg- och miljönämnden yrkade villkoret (villkor 2 b) är således begränsad. Det framstår inte som rimligt enligt 2 kap. 7 § miljöbalken.

Av ovanstående skäl yrkar bolaget i andra hand att bygg- och miljönämndens yrkande ska ogillas.

MÅLETS HANDLÄGGNING

Målet har avgjorts på handlingarna efter slutföreläggande med sammansättningen ordförande och tekniskt råd då målet är av enkel beskaffenhet.

DOMSKÄL

De remissmyndigheter som yttrat sig har tillstyrkt eller inte haft någon erinran mot att återkallelse av tillståndet såvitt avser anläggningen för rötning av organiskt avfall och uppgradering av biogas till fordonsgas. Något hinder mot att återkalla tillståndet i berörd del föreligger inte enligt miljöbalken.

Vad angår bygg- och miljönämndens yrkande om ytterligare villkor (2 a och 2 b) gör mark- och miljödomstolen följande bedömning.

Möjlighet att föreskriva villkor vid en återkallelse av tillstånd bör föreligga i den utsträckning som det uppstår ändrade förhållanden till följd av återkallelsen.

Som bolaget anfört skulle enligt den tekniska beskrivningen till 2016 års tillståndsansökan slutna containrar med utsorterat organiskt avfall transporteras till ett mellanlager i avvaktan på rötningen. Utan rötningen transporteras det utsorterade organiska avfallet nu istället bort till en extern rötningsanläggning i slutna containrar. Uppställningen av containrar, 1-2 stycken, sker utomhus över natten i avvaktan på lastning. Vid sådana förhållanden och då förfarandet omfattas av det allmänna villkoret anser domstolen att de villkor som bygg- och miljönämnden yrkat inte behövs. Yrkandet om ytterligare villkor ska således ogillas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD- 01)

Överklagande senast den 24 november 2021.

Bjarne Karlsson

Ulrika Haapaniemi

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Bjarne Karlsson, ordförande, och tekniska rådet Ulrika Haapaniemi.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.